

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

**ЦЭЦЭГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН
ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**

Аудитын код: ХОА-2021/59/СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn</p> <p>Ховд хот 2021 он</p>	<p>Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: BoldbaatarKh@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: Tsetsegsurena@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Д.Мөнхтулга Утас: 70432545 цахим хаяг: munkhtulga.d@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

<i>АДБОУС</i>	<i>Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт</i>
<i>АОУС</i>	<i>Аудитын Олон Улсын Стандарт</i>
<i>УСНББОУС</i>	<i>Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт</i>
<i>ТТЗ</i>	<i>Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч</i>
<i>ТШЗ</i>	<i>Төсвийн шууд захирагч</i>
<i>ЗДТГ</i>	<i>Засаг даргын дамгын газар</i>
<i>ОНХС</i>	<i>Орон нутгийн хөгжлийн сан</i>

Агуулга

1.ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН	4
2.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН	төгрөгөөр5
2.2 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН	төгрөгөөр6
2.3 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН	төгрөгөөр7
2.4 АУДИТ ХИЙСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН.....	8
2.5 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН.....	9
2.6 АУДИТ ХИЙСЭН НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН.....	10
3.АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	10
3.1. Ерөнхий зүйл.....	11
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	11
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт.....	11
3.4. Материаллаг байдал.....	12
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд.....	12
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт.....	13
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	14
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	15
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	15
Залруулсан алдаа: Аудитаар 10000.0 төгрөгийн 1 алдааг залруулаа. Үүнд.....	15
Аудитын зөвлөмж: Аудитаар илэрсэн 49998.9 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 3 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.	15
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд.....	15
4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ.....	15
5. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН ЖАГСААЛТ.....	16

1.ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

ЦЭЦЭГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ДАРГА Б.БИЛЭГТ ТАНАА

2021.02.25 № 1/95
таныг _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ**Хязгаарлалттай дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Цэцэг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Цэцэг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Бусад мэдээлэл нь байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, үйл ажиллагааны тайлан, төрийн үйлчилгээг нутаг дэвсгэртээ хуулийн хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлсэн байдал зэрэг санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Аудитын гол асуудал

Өмнөх онуудад үүссэн авлагуудыг барагдуулан ажиллаагүй, найдваргүй авлагыг хэрхэн барагдуулах талаар нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт тусгаагүй, И баримтаар баталгаажуулаагүй ажил гүйлгээг санхүүжүүлсэн батлагдсан төсвийг хэтрүүлэн зарцуулсан зэрэг зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Татварын ерөнхий хууль эрх зүйн акт, "эрх ба үүрэг", "үнэн зөв байдал", "оршин байх", "толилуулга ба тодруулга", "тохиолдсон байх", "иж бүрэн байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын

стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	57,978,039.00	70,147,929.00
33	АВЛАГА	42,286,988.00	47,692,392.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2,128,202.00	3,218,581.00
335	Бусад авлага	40,158,786.00	44,473,811.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	38,308,786.00	42,623,811.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,850,000.00	1,850,000.00
34	УРЬДЧИЛГАА	232,759.00	264,445.00
3471	Урьдчилгаа тооцоо	232,759.00	264,445.00
34713	Цалингийн урьдчилгаа	232,759.00	264,445.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	15,458,292.00	22,191,092.00
351	Түүхий эд материал	2,500,000.00	6,955,800.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	2,500,000.00	2,500,000.00
35130	Эм боох материал	-	4,455,800.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	-	260,000.00
354	Хангамжийн материал	12,958,292.00	14,975,292.00
35410	Бичиг хэргийн материал	-	25,000.00
35420	Аж ахуйн материал	4,938,972.00	6,711,572.00
35460	Хүнсний материал	-	55,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	8,019,320.00	8,183,720.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,281,661,288.29	5,922,496,428.62
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,281,661,288.29	5,922,496,428.62
392	Биет хөрөнгө	2,275,710,288.29	5,916,859,678.74
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,791,760,364.62	2,067,539,504.02
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(181,634,586.41)	(232,392,474.57)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	80,711,600.00	122,401,600.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(55,113,724.82)	(69,798,716.82)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	194,180,406.00	254,424,849.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(153,504,446.04)	(168,405,988.27)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	59,917,800.00	78,738,844.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,628,016.06)	(32,943,843.30)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	-	3,333,874,318.00
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	99,698,000.00	99,698,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	562,839,086.44	597,054,086.44
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(95,516,195.44)	(133,330,499.76)
393	Биет бус хөрөнгө	5,951,000.00	5,636,749.88
39301	Програм хангамж	2,383,000.00	2,383,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,126,000.00)	(1,440,250.12)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	4,694,000.00	4,694,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,339,639,327.29	5,992,644,357.62
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	85,944.00	4,867,652.45
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	85,944.00	4,867,652.45
413	Өглөг	85,944.00	4,867,652.45
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	466,683.45
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	85,944.00	-
4136	Бусад өглөг	-	4,400,969.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	4,400,969.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,339,553,383.29	5,987,776,705.17
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,339,553,383.29	5,987,776,705.17
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	856,592,574.00	856,592,574.00
51101	Өмч: - төрийн	856,592,574.00	856,592,574.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,206,565,436.58	4,854,788,758.46
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,206,565,436.58	1,206,565,436.58
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	3,648,223,321.88
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	276,395,372.71	276,395,372.71

6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,339,639,327.29	5,992,644,357.62
---	---	------------------	------------------

2.2 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,493,984,017.00	4,193,064,135.19
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,020,246,972.00	3,682,383,625.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,020,246,972.00	3,681,620,625.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,018,614,972.00	3,679,672,657.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605,000.00	605,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	295,000.00	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,017,714,972.00	3,679,067,657.00
120005	Түрээсийн орлого	1,632,000.00	715,000.00
120009	Бусад орлого	-	1,232,968.00
122	Тусламжийн орлого	-	763,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	-	763,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	473,737,045.00	510,680,510.19
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	118,047,445.00	89,681,510.19
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	46,920,000.00	2,600,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	71,127,445.00	70,391,580.48
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	16,689,929.71
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	355,689,600.00	420,999,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	355,689,600.00	410,309,000.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	-	10,690,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	512,475,359.60	544,840,813.31
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	512,475,359.60	544,840,813.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	494,653,659.60	528,795,394.69
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	192,050,862.00	278,491,831.00
210101	Үндсэн цалин	182,432,622.00	254,770,922.00
210102	Нэмэгдэл	9,618,240.00	-
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	23,720,909.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,737,337.00	34,811,478.91
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,055,302.52	24,620,642.03
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,920,508.62	2,547,709.22
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,536,406.87	2,038,167.38
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	384,101.75	509,541.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,841,017.24	5,095,418.44
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	28,227,921.00	28,764,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,032,282.00	3,374,800.00
210302	Түлц, халаалт	25,195,639.00	25,389,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22,422,238.00	21,623,700.00
210401	Бичиг хэрэг	3,085,418.00	3,478,370.00
210402	Тээвэр, шатахуун	14,576,420.00	15,961,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,074,200.00	2,145,630.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,500.00	38,500.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	1,684,700.00	-
2105	Нормативт зардал	429,000.00	177,100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	429,000.00	177,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,155,600.00	213,200.00
210604	Урсгал засвар	9,155,600.00	213,200.00
2107	Томилот, зочны зардал	8,185,780.00	1,761,000.00
210702	Дотоод албан томилот	8,185,780.00	1,761,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	60,622,245.00	18,081,822.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	59,672,245.00	16,961,512.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	260,000.00	260,000.00

210803	Даатгалын үйлчилгээ		
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,000.00	208,310.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	30,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	227,000.00	475,000.00
210807	Газрын төлбөр	158,000.00	147,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	148,822,676.60	144,871,262.78
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	63,335,600.00	21,059,158.71
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	23,300.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	85,487,076.60	123,788,804.07
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17,821,700.00	16,045,418.62
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,821,700.00	275,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,660,700.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	161,000.00	275,000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	15,770,418.62
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	15,770,418.62
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	981,508,657.40	3,648,223,321.88
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	2,106,637.15	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	2,106,637.15	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(2,106,637.15)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	979,402,020.25	3,648,223,321.88

2.3 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	459,685,605.00	513,996,478.19
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	605,000.00	3,315,968.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	605,000.00	2,552,968.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	605,000.00	605,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605,000.00	605,000.00
120005	Түрээсийн орлого		715,000.00
120009	Бусад орлого		1,232,968.00
122	Тусламжийн орлого	-	763,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/		763,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	459,080,605.00	510,680,510.19
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	103,391,005.00	89,681,510.19
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	27,500,000.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,200,000.00	2,600,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,822,845.00	70,391,580.48
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	47,868,160.00	16,689,929.71
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	355,689,600.00	420,999,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	355,689,600.00	410,309,000.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	-	10,690,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	418,647,005.00	473,936,690.79
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	418,647,005.00	473,936,690.79
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	365,553,945.00	457,891,272.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	192,612,000.00	254,241,240.46
210101	Үндсэн цалин	132,184,504.00	165,711,129.29
210102	Нэмэгдэл	32,577,096.00	36,459,166.21
210105	Гэрээт ажлын хөлс	27,850,400.00	52,070,944.96
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,076,400.00	34,444,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	16,372,000.00	24,238,900.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,926,100.00	2,551,500.00

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,540,900.00	2,041,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	376,100.00	817,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,861,300.00	4,795,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	28,283,200.00	28,686,400.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,087,200.00	3,297,200.00
210302	Түлш, халаалт	25,196,000.00	25,389,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	19,214,700.00	21,521,100.00
210401	Бичиг хэрэг	3,199,000.00	3,199,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,571,800.00	14,960,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,443,900.00	3,361,400.00
2105	Нормативт зардал	402,000.00	402,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	402,000.00	402,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,168,600.00	200,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	200,000.00	200,000.00
210604	Урсгал засвар	1,968,600.00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	9,690,400.00	1,761,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,690,400.00	1,761,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	55,321,745.00	18,983,655.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	54,371,745.00	17,863,345.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	260,000.00	260,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,000.00	208,310.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	30,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	247,000.00	475,000.00
210807	Газрын төлбөр	138,000.00	147,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,784,900.00	97,651,176.71
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,784,900.00	97,651,176.71
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	53,093,060.00	16,045,418.62
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,935,700.00	275,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,660,700.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	275,000.00	275,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	35,157,360.00	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,157,360.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	15,770,418.62
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	15,770,418.62
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	41,038,600.00	40,059,787.40
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	41,038,600.00	40,059,787.40
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	41,038,600.00	40,059,787.40
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	41,038,600.00	40,059,787.40
222001	Тоног төхөөрөмж	-	2,500,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	-	37,559,787.40
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	41,038,600.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(41,038,600.00)	(40,059,787.40)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	(0.00)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 АУДИТ ХИЙСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	856,592,574.00	276,395,372.71	1,206,565,436.58	2,339,553,383.29
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-

C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	856,592,574.00	276,395,372.71	1,206,565,436.58	2,339,553,383.29
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	3,646,575,721.88	3,646,575,721.88
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	856,592,574.00	276,395,372.71	1,206,565,436.58	2,339,553,383.29
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	856,592,574.00	276,395,372.71	1,206,565,436.58	2,339,553,383.29
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	856,592,574.00	276,395,372.71	1,206,565,436.58	2,339,553,383.29
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	3,648,223,321.88	3,648,223,321.88
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	856,592,574.00	276,395,372.71	4,854,788,758.46	5,987,776,705.17

2.5 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	413,892,100.00	410,234,550.46
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	413,892,100.00	407,734,550.46
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	413,617,100.00	407,459,550.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	255,145,900.00	254,241,240.46
210101	Үндсэн цалин	161,594,500.00	165,711,129.29
210102	Нэмэгдэл	40,160,700.00	36,459,166.21
210105	Гэрээт ажлын хөлс	53,390,700.00	52,070,944.96
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	34,444,700.00	34,444,700.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	24,238,900.00	24,238,900.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,551,500.00	2,551,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,041,200.00	2,041,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	510,300.00	817,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,102,800.00	4,795,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	28,686,400.00	28,686,400.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,297,200.00	3,297,200.00
210302	Түлш, халаалт	25,389,200.00	25,389,200.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21,487,600.00	21,521,100.00
210401	Бичиг хэрэг	3,199,000.00	3,199,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	14,960,700.00	14,960,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,327,900.00	3,361,400.00
2105	Нормативт зардал	402,000.00	402,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	402,000.00	402,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,668,600.00	200,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	200,000.00	200,000.00
210604	Урсгал засвар	1,468,600.00	-
2107	Томилот, зочны зардал	3,557,400.00	1,761,000.00
210702	Дотоод албан томилот	3,557,400.00	1,761,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,605,000.00	13,180,610.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	14,418,000.00	12,060,300.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	260,000.00	260,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	275,000.00	208,310.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30,000.00	30,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	475,000.00	475,000.00
210807	Газрын төлбөр	147,000.00	147,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,619,500.00	53,022,500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,619,500.00	53,022,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	275,000.00	275,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	275,000.00	275,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	275,000.00	275,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	2,500,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	2,500,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	-	2,500,000.00

	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	413,892,100.00	410,234,550.46
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	413,287,100.00	409,629,550.46
132001	Орон нутгийн төсвөөс	402,597,100.00	398,939,550.46
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	10,690,000.00	10,690,000.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	605,000.00	605,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605,000.00	605,000.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	28	28
620001	Удирдах ажилтан	8	8
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9	9
620003	Үйлчлэх ажилтан	3	3
620004	Гэрээт ажилтан	8	8
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	28	28
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	8	8
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	5	5
650010	Гэрээт ажилтан	8	8
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7

2.6 АУДИТ ХИЙСЭН НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	103,391,005.00	85,280,541.11
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	103,391,005.00	47,720,753.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	103,391,005.00	47,720,753.71
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	33,963,245.00	5,803,045.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	33,963,245.00	5,803,045.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,270,400.00	41,917,708.71
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,270,400.00	41,917,708.71
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	35,157,360.00	-
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	35,157,360.00	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	37,559,787.40
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	37,559,787.40
223001	Бусад хөрөнгө	-	37,559,787.40
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	103,391,005.00	85,280,541.11
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	103,391,005.00	85,280,541.11
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл	27,500,000.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	26,200,000.00	2,600,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,822,845.00	65,990,611.40
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	47,868,160.00	16,689,929.71
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

3.АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Цэцэг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг тамгын газрын дарга Б.Билэгт танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч анхан шатны баримт бүрдүүлэлт, төсвийн орлого бүрдүүлэлт, авлагын бүртгэлийн талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 02 дугаар сарын 20-ноос 2021 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Мөнхтулга хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

ЗДТГ нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн төрийн үйлчилгээг ард иргэдэд чанартай ил тод, тэгш хүргэж, ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулан, хувь хүмүүс өрх гэрүүдэд өөрийгөө тэтгэн хөгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх зорилтыг дэвшүүлэн үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- *Нутаг дэвсгэртээ хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх*
- *Засгийн газрын шийдвэр харьяалах дээд шатны шийдвэрийг гүйцэтгэлийг хянах*
- *Тухайн шатны хурлын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх*

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор “Төрийн албан хаагчийн цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 11 дүгээр сарын 183 тоот “бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай”*
- *Засгийн газрын 2020 оны 1 дүгээр сарын 10 тоот “төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай”*

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Цэцэг сумын Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцээгүй байна.

Аймгийн ЗДТГ-ын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь тус байгууллагад 2020 онд хяналт шалгалт хийгдээгүй, 2020 оны шилэн дансанд хийсэн дотоод аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт орлогын 270972.5 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 2709.7 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон.

Харин гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт орлогын 4193064.1 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 41930.6 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцлоо.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Цэцэг сумын ЗДТГ-ын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3656005.03 мянган төгрөгөөр буюу 156 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, эздийн өмчийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Тайлангийн үзүүлэлтүүд	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт	
Авлага	42,519.73	47,956.83	5,437.10	13%
Бараа материал	15,458.30	22,191.09	6,732.79	44%
Үндсэн хөрөнгө	2,281,661.29	5,922,496.43	3,640,835.14	160%
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,339,639.32	5,992,644.35	3,653,005.03	156%
Богино хугацаат өр төлбөр	85.94	4,867.65	4,781.71	5564%
Цэвэр хөрөнгө, өмч	2,339,553.38	5,987,776.70	3,648,223.32	156%
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,339,639.32	5,992,644.35	3,653,005.03	156%

Авлага дансны үлдэгдэл 47956.83 мянган төгрөг болж 5437.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

2020 оны эцэст нэмэлт данснаас төвлөрүүлсэн 4400.9 мянган төгрөгийг авлагаар бүртгэсэн, хувь хүний орлогын албан татварын авлага 1090.38 мянган төгрөгөөр, цалингийн урьдчилгаа 31.68 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж урсгал засварын авлага 85.86 мянган төгрөгөөр хасагдсантай холбоотой байна. Авлага дансны үлдэгдэлд 2011 онуудад үүссэн, он удаан жил болсон мянган төгрөгийн хувь хүнээс үүссэн 4982.1 мянган төгрөгийн авлага байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 22191.09 мянган төгрөг болж 6732.79 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 27231.8 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч үнэ төлбөргүй орлогоор 4623.0 мянган төгрөгийн бараа материал нэмэгдэж үйл ажиллагаандаа 25122.02 мянган төгрөгийн бараа материал зарцуулсантай холбоотой байна. Ковид-19 цар тахалтай холбоотойгоор үнэ төлбөргүй орлого орж ирсэнтэй холбоотойгоор бараа материалын үлдэгдэл өсжээ.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл оны эхэнд 2281,661,2 мянган төгрөг, оны эцэст 5922496,4 мянган төгрөгөөр болж 3640835,1 мянган төгрөгөөр өссөн байна .

Үндсэн хөрөнгийн данс нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хөрөнгө оруулалтаар 3333874,3 мянган төгрөгөөр 4.9км засмал зам, шахаатын үзүүрт 65000.0 мянган төгрөгөөр худаг, халуун усны барилга 135795.5 мянган төгрөг, байгаль хамгаалах сангаас 43119.5 төгрөгийн хөрөнгө, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 196699.9 мянган төгрөг,

аймгийн хөрөнгө оруулалтаар худаг 37559,7 мянган төгрөгөөр үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авч хөрөнгө нэмэгдсэн байна. Тайлант онд данснаас ямар нэгэн хөрөнгө хасагдаагүй байна.

Өр төлбөр оны эхэнд 85.94 мянган төгрөг оны эцэст 4867.65 мянган төгрөг болж 4781.71 төгрөгөөр өссөн байна. Оны эхэнд байсан бараа үйлчилгээний зардлын өглөг 85.94 мянган төгрөгийг бүрэн барагдуулан ажиллаж нэмэлт санхүүжилтийн данснаас төвлөрүүлсэн 4400.97 мянган төгрөг, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг 466.68 мянган төгрөгөөр өссөнтэй холбоотой байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 5987776.7 мянган төгрөг болж тайлант онд 3648223.32 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байгаа нь тайлант оны үр дүнгээс шалтгаалсан байна.

Цэцэг сумын ЗДТГ-ын 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 2699080.12 мянган төгрөгөөр буюу 180.7 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан 2699080.12 мянган төгрөгийн орлогоос 65309.4 мянган төгрөгөөр урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт, 2661057.7 мянган төгрөгөөр үнэ төлбөргүй орлого, 1995.9 мянган төгрөгөөр хандив, бусад орлого нэмэгдэж 28365.9 мянган төгрөгөөр нэмэлт санхүүжилтийн орлого буурсантай холбоотой байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 41497.2 мянган төгрөгөөр буюу 7.3 хувиар өссөн, өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин, шимтгэлийн зардал 96515.1 мянган төгрөг буюу 44.5 хувиар, тогтмол зардал 536.0 мянган төгрөг буюу 1.9 хувиар өссөн, хангамж бараа материалын зардал 798.5 мянган төгрөг буюу 3.5 хувиар, нормативд зардал 251.9 мянган төгрөг буюу 58.7 хувиар, эд хогшил, урсгал засварын зардал 8942.4 мянган төгрөг буюу 97.6 хувиар, томилолтын зардал 6424.7 мянган төгрөг буюу 78.5 хувиар, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр 42540.4 мянган төгрөгөөр буюу 70.1 хувиар, бараа үйлчилгээний бусад зардал 3951.4 мянган төгрөг буюу 2.7 хувиар, урсгал шилжүүлэг 1776.2 мянган төгрөг буюу 10 хувиар буурсан байна. Энэ нь Засгийн газрын 472 тоот тогтоолоор цалингийн сүлжээ, хэмжээ өөрчлөгдсөн холбоотой байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар өмнөх оны үр дүн рүү хаасан бичилт хийгдээгүй байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт:

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 413892.1 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 413892.1 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Сумын ИТХ-ын 2019 оны 12 дугаар сарын 18/02 тоот тогтоолоор ЗДТГ-ын 2020 оны төсвийг 413892.1 мянган төгрөгөөр баталжээ.

Төсвийн гүйцэтгэл:

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 4 хөтөлбөрийн 12 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 413892.1 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 402597.1 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 10690.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 605.0 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 410309.0 мянган төгрөг, ОНХС-аас 10690.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч өөрийн орлогоор 605.0 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж

нийт 421604.0 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, батлагдсан төсвийг 7711.9 мянган төгрөгөөр хэтрүүлж урсгал үйл ажиллагаанд 410234.5 мянган төгрөгийг зарцуулж 11369.4 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 410234.5 мянган төгрөг буюу 99,12 хувьтай байгаа нь эд хогшил урсгал засварын зардлыг 1468,6 мянган төгрөгөөр, дотоод албан томилолт 1796,4 бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлыг 2357,7 мянган төгрөгөөр, тус тус хэмнэж зарцуулсантай холбоотой байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийг дутуу зарцуулсан нь 4 хөтөлбөрийн 12 арга хэмжээ 11369,4 мянган төгрөгөөр хэмнэсэн байна. Хэмнэсэн шалтгаан нь 2020 онд Ковид-19 цар тахалтай холбоотой томилолтын зардал, хог хаягдал орчны бохирдлын арга хэмжээний зарцуулах эрхийг нээж өгөөгүйтэй холбоотой хэмнэлт гарсан байна.

Хүснэгт 3	Хөтөлбөр, арга хэмжээний хэмнэлт	/мян.төг/
код	хөтөлбөр, арга хэмжээ	мөнгөн дүн
80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	453,2
81701	Байгаль хамгаалах сан	8300,0
80221	Гэрээт ажиллагсдын зардлаас	160,0
82502	Мал эмнэлгийн үйлчилгээний	1901,2
82212	Хур хог хаягдал орчны бохирдол	375,0
80221	Гэрээт ажиллагсдын зардал	120,0
80205	Мэдээлэл сурталчилгааны зардал	60,0
	Дүн	11369,4

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 4.5-д харуулав.

Нэмэлт санхүүжилт:

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Аймгийн хөрөнгө оруулалтаар Хажинга багт тоног төхөөрөмжийн үнэд 10000.0 мянга, Отрын бүсэд худаг гаргахад 37559.7 мянга, аймгийн засаг даргын нөөцөөс шагналын 1000.0 мянга, статистикийн хэлтсээс судалгааны ажлын зардалд 3027.0 мянга, статистикийн хэлтсээс 396.6 мянган төгрөгийг хагас жилийн мал тооллогод, аймгийн Онцгой байдлын газраас Ковид-19 цар тахлын санхүүжилт 1600.0 мянга, ХХҮГ-аас ахмадын баярын санхүүжилт 2000.0 мянга, Мобиком ХХК-аас түрээсийн орлого 715.0 мянга, сумын хөшөөт хөгжлийн сангаас 33384.2 мянга, өвсний үнэ 422.9 мянга, орон нутгийн хөгжлийн сангаас тендерийн оролцооны мөнгө 630.0 мянган төгрөг, Ковид -19 холбоотой иргэд байгууллагаас өгсөн хандив 763.0 мянган төгрөг нийт 91498.4 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Үүнээс орон сууц хүн амын тооллого, хагас жилийн мал тооллогын судалгааны зардалд 3423.6 мянган, Хажинга багт тоног төхөөрөмж 10000.0 мянган төгрөг, Отрын бүсэд худаг гаргахад 37559.7, ахмадын баярын үйл ажиллагааны зардал 2000.0 мянган төгрөг, хөшөөт багийн гэрээт ажилчдын цалин гэрлийн үнэ 33384.2 мянган төгрөг, тэргүүн байранд шалгарсан 1000.0 мянган төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 4400.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлжээ.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 154 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 142 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон 3 мэдээлэл, огт мэдээлээгүй 9 мэдээлэл байна. Цалингийн

зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш дүн бүхий орлого буюу сар бүрийн санхүүжилтийн орлогын 9 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 16740.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж өгөгдсөнийг 100 хувь хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

Хүснэгт 4 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт /мян.төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					0	0	
Албан шаардлага					0	0	
Зөвлөмж	1	16740.0	1	16740,0	0	0	100
Нийт дүн	1	16740.0	1	16740.0			100

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 59998.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 10000.0 мянган төгрөгийн 1 алдааг залруулж 49998.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа: Аудитаар 10000.0 төгрөгийн 1 алдааг залрууллаа. Үүнд

- Аймгийн ОНХС-гийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл арга хэмжээг данс бүртгэлд бүртгээгүй байсныг залруулан үндсэн хөрөнгийн данс бүртгэлд тусган ажилласан.

Аудитын зөвлөмж: Аудитаар илэрсэн 49998.9 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 3 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Дараагийн аудитаар элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн, цаашид ашиглах боломтой хөрөнгийг дахин үнэлэх асуудлыг авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Авлагын бүртгэл

1.1. **Илрүүлэлт:** Өмнөх оны авлагыг барагдуулан ажиллаагүй, насжилт өндөртэй найдваргүй авлагуудыг бүртгэх талаар бодлогын баримт бичигт тусгагдаагүй байна.

Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийг үр өгөөж буурах, авлага төлөгдөхгүй удсанаас төлөгдөх найдвар багасаж төсвийн хөрөнгийг буцаан авч чадахгүйд хүрэх

1.2. **Өгсөн зөвлөмж:** Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэсэн заалтыг мөрдөн ажиллаж өмнөх оны авлагыг бууруулан ажиллаж насжилт өндөртэй авлагыг хэрхэн бүртгэх талаарх заалтыг бодлогын баримт тусган ажиллах

1.3. **Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:** Хүлээн зөвшөөрсөн

2. Төсвийн санхүүжилт

- 2.1. Илрүүлэлт: Тайлант онд худалдан авсан бараа бүтээгдэхүүнийг .
Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийг үр өгөөж буурах, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй байх
- 2.2. Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 41.2.2-д “батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах” гэсэн заалтыг мөрдөн ажиллах
- 2.3. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

3. Анхан шатны баримт бүрдүүлэлтэй холбоотой асуудал

- 3.1. Илрүүлэлт: Тайлант онд гарсан зардлуудыг баримтжуулахдаа И баримтаар баталгаажуулаагүй байгаа нь борлуулагч талыг татвараас зайлсхийх боломжийг бий болгож байна.
Эрсдэл: Төсвийн зарцуулалтын хяналт сулрах, харилцагч байгууллага татвараас зайлсхийх
- 3.2. Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.7. “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, Татварын ерөнхий хуулийн 28.5. “Татвар төлөгч борлуулалт хийх тухай бүрд хэрэглэгчийн системээс дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтыг хэвлэж өгөх, эсхүл цахимаар илгээх үүрэгтэй” гэсэн заалтуудыг мөрдөн ажиллаж, худалдан авалтын ажил гүйлгээ бүрийг И баримтаар баталгаажуулах
- 3.3. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН ЖАГСААЛТ

Огноо:	Аудитын нэр:	Цэцэг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код:
2021			ХОА-2021/59/СТА-ТШЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Цэцэг сумын Засаг даргын тамгын газар	Мянган төгрөгөөр	

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Батлагдсан санхүүжилтийг илүү авсан.	7711.9	Зөвлөмж өгөх	Дарга, Нягтлан бодогч	Б.Билэгт П.Дэлгэрхишиг

2	Өмнөх онуудад үүссэн авлагыг бууруулан ажиллаагүй	42287.0	Зөвлөмж өгөх		
3	И баримтаар нотлогдоогүй ажил гүйлгээг санхүүжүүлсэн.	00	Зөвлөмж өгөх		
4	Завсрын аудитаар 10.0 сая төгрөгийн алдааг зөвлөмж өгч залруулсан	10000,0			
ДҮН		59998.9			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР